

V Európskej únii prebiehajú veľké diskusie o budúcom vývoji energetiky. Časť EÚ na čele s Nemeckom sa vydala cestou decentralizácie energetiky a druhá časť na čele s Francúzskom zotrúva na pozíciách silnej centralizovanej energetiky. Znamená to, že Nemecko presadzuje malé lokálne zdroje elektriny vrátane obnoviteľných zdrojov energie (OZE) a „centralisti“ idú cestou rozvoja jadrovej energetiky. V Energetickej politike SR, ktorú slovenská vláda prijala ešte v roku 2014, sme sa rozhodli pre centralizáciu energetiky. Otázky o Energetickej politike SR za Parlamentný kuriér položil ministrovi hospodárstva SR Petrovi ŽIGOVI publicista Jozef Šucha.

Energetická politika SR

Prečo sme zvolili takúto cestu, a aké výhody to prinesie pre Slovensko?

Budúci vývoj energetiky a najmä tej časti, ktorá sa týka výroby elektriny, je podmienený záväzkami SR v oblasti zníženia emisií skleníkových plynov v nasledujúcich rokoch a desaťročiach. Predpokladáme, že elektrina bude mať v nízkouhlíkovom hospodárstve ústrednú úlohu. Z analýzy Európskej komisie vyplýva, že výroba elektriny môže do roku 2050 prispieť k takmer úplnej eliminácii emisií CO₂ a výhľadovo ponúka čiastočné nahradenie fosílnych palív v doprave a vykurovaní. Existujú viaceré scenáre ciest dekarbonizácie, pričom základom je dlhodobý technologicky neutrálny európsky rámec pre energetickú politiku členských štátov, v ktorom budú tieto politiky efektívnejšie.

Aká je v súčasnosti situácia pri napĺňaní zámerov Energetickej politiky SR?

Energetická politika SR hovorí, že jedným zo základných predpokladov udržateľného hospodárskeho rastu je bezpečná a spoľahlivá dodávka energie za optimálne náklady a efektívne využívanie energie pri dôslednej ochrane životného prostredia. Výroba elektriny a tepla je v prípade spalovania fosílnych palív sprevádzaná emisiami skleníkových plynov a v prípade uhlia a ropy aj vyššou produkciou základných znečisťujúcich látok. Preto z hľadiska ochrany životného prostredia sú všeobecne preferované obnoviteľné zdroje energie a jadrová energia. Slovensko, vedomé si svojich záväzkov v oblasti obnoviteľných zdrojov energie, nastavilo legislatívnu podporu pre výrobu elektriny z týchto zdrojov. Zároveň

však vzhľadom na dlhodobo budovanú optimálnu štruktúru výrobných základov sme presvedčení, že v podmienkach SR hlavnou hnacou silou nízkouhlíkového rastu bude aj jadrová energia. Preto je jednou z priorit energetickej politiky aj jej využívanie.

Je to síce trochu iný pohľad na príspevok k zníženiu emisií skleníkových plynov ako pri krajinách, ktoré sa zameriavajú len na obnoviteľné zdroje energie, ale najmä vďaka pokračujúcemu využívaniu jadrovej energie dosahuje bezuhlíková výroba elektriny v SR v súčasnosti približne 80 %. Zámery energetickej politiky sa priebežne naplňujú nielen pri každodennom rozhodovaní na našom ministerstve, ale aj v politikách iných orgánov štátnej správy. Jej priority sa zohľadňujú aj pri rozhodovaní relevantných hráčov na energetickom trhu.

V rozhovore, ktorý ste pre Parlamentný kuriér poskytli v roku 2016, ste zdôraznili, že ekologizácia energetiky je nielen trendom, ale nevyhnutnosťou. Čo sa urobilo pre naplnenie tohto zámeru v ostatnom období?

Ekologizácia energetiky sa týka najmä sprísňovania limitov pre emisie znečisťujúcich látok, čo je kompetencia Ministerstva životného prostredia SR. Od 1. januára 2016 platia podstatne prísnejšie emisné limity, ako boli ich predošlé hodnoty. Preto je po tomto dátume nutné dodržiavať sprísnené emisné limity pre jednotlivé sledované tuhé a plynne znečisťujúce látky. V kompetencii ministerstva hospodárstva je najmä podpora obnoviteľných zdrojov energie. Chceme naďalej podporovať také formy OZE, ktoré dokážu nahrádzať fosílnu palivá tak, aby bola zabezpečená spoľahlivosť výroby elektriny alebo tepla bez veľkých dodatočných nákladov. Vhodné využívanie OZE je v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja a má dosah na zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva.

Avizovali ste, že v systéme podpory obnoviteľných zdrojov energie chystáte zmeny. V čom budú spočívať?

Zmeny pri podpore výroby elektriny z OZE pripravujeme v súlade s filozofiou postupného znižovania podpory týmto zdrojom, pričom prioritou je zabezpečiť nákladovú efektívnosť a minimalizovať vplyv na koncové ceny energie. Výrobcovia elektriny z doteraz podporovaných zdrojov budú viac vystavení

trhového pôsobeniu. Okrem pripravovanej zmeny podpory elektriny sme pripravili legislatívu, ktorá urýchľuje využívanie biopalív tzv. druhej generácie; ide o biopalivá, využívajúce tie suroviny z biomasy, ktoré nemajú vysokú ekonomickú hodnotu pri inom použití ako na biopalivo. Navyše tieto pokročilé biopalivá zaručujú vysoké úspory emisií skleníkových plynov a priamo nezaberajú poľnohospodársku pôdu určenú pre produkciu na trhy s potravinami a krmivom.

S ekologizáciou zdrojov na výrobu elektriny a tepla počítajú do budúcnosti všetci relevantní účastníci trhu s energiou.

V súvislosti s energetikou je pre Slovensko dôležitá a stále otvorená téma zmeny trás pre tranzit plynu. Plynovod Nord Stream 2, ktorý chcú postaviť Rusi spolu s Nemcami, by privádzal ruský plyn na západ Európy mimo Slovenska. Prišli by sme tak o príjmy, ktoré máme v súčasnosti, keď tečie ruský plyn cez plynovod Bratstvo. S protestom proti plynovodu Nord Stream 2 sa na Európsku komisiu obrátili spoločným listom lídri stredo a východoeurópskych štátov vrátane Slovenska. Aká bola reakcia Bruselu?

V prípade plynovodu Nord Stream 2 aj na základe reakcií niektorých členských štátov v súvislosti s jeho plánovanou realizáciou Európska komisia 9. júna 2017 schválila žiadosť pre členské štáty o mandát na začatie rokovaní s Ruskou federáciou o prevádzkovaní plynovodu Nord Stream 2.

Európska komisia odporúča Rade, aby autorizovala otvorenie rokovaní o dohode medzi EÚ a Ruskom o regulačnom rámci pre prevádzku Nord Stream 2. Rovnako odporúča, aby Rada autorizovala Európsku komisiu na vyjednávanie v mene EÚ. Rada na tento účel vytvorila zvláštny konzultačný výbor a prijala aj smernice pre rokovanie.

Základné pravidlá na prevádzkovanie Nord Stream 2 by podľa návrhu Európskej komisie mali zahŕňať: unbundling, čiže zákonom stanovené oddelenie činností, ktoré majú charakter prirodzeného monopolu od ostatných činností, ktoré sú a budú vystavené konkurencii, ďalej prístup tretích strán, a tiež reguláciu taríf, ktoré majú byť transparentné, nediskriminačné a pod dohľadom regulačného úradu príslušného členského štátu. Dôraz sa kladie na transparentnosť; prevádzkovatelia by mali zverejniť

užívateľom sietí všetky relevantné informácie o prevádzke plynovodu, ktoré sú potrebné pre správne fungovanie trhu.

Dohoda by mala zahŕňať aj vhodné opatrenia na zabezpečenie možnosti minimalizovania potenciálnych negatívnych dosahov Nord Stream 2 na existujúce prepravné trasy, predovšetkým cez Ukrajinu, a na diverzifikačné snahy štátov EÚ v strednej a východnej Európe.

Slovensko bude mať nový zákon o poskytovaní investičných stimulov. Návrh zákona o regionálnej investičnej pomoci pripravilo Ministerstvo hospodárstva SR z vlastnej iniciatívy. Prečo je potrebný nový zákon?

Rozhodli sme sa pripraviť nový zákon o regionálnej investičnej pomoci, keďže ten existujúci, okrem toho, že má už takmer desaťročie a prešiel jedenástimi novelizáciami, už nedokáže reagovať na aktuálne potreby ekonomiky a investorov. Nielenže o nové investície bojujú noví investori, ale aj samotné základy či pobočky v rámci nadnárodných spoločností už etablovaných na Slovensku. Dostali sme sa do štádia, že si môžeme vybrať, ktorú investíciu podporíme. Navyše, priemyselná výroba zápasí s reálnym nedostatkom kvalifikovaných pracovných síl, a preto sme sa rozhodli podporiť tvorbu kvalifikovaných pracovných miest – čiže, zjednodušene povedané, kvalitu na úkor kvantity.

V čom bude podstata zmien, ktoré nový zákon prinesie?

V regiónoch s vyššou mierou nezamestnanosti pre nás stále zostáva prioritou tvorba pracovných miest, zatiaľ čo v iných oblastiach, ktoré na nedostatok pracovných miest až tak veľmi netrpia, budeme podporovať konkrétne prioritné oblasti dôležité pre budúcnosť našej krajiny – výskum a vývoj, progresívne technológie a činnosti s vysokou hodnotou, čo je v dobe štvrtej priemyselnej revolúcie v podobe automatizácie a robotizácie úplne chopiteľné.

Ako budú vyzeráť nové pravidlá poskytovania investičnej pomoci pre regióny s vyššou nezamestnanosťou?

V oblasti podpory slabších regiónov bude Slovensko rozdelené do štyroch zón podľa miery evidovanej nezamestnanosti, pričom

každá zóna bude mať iné podmienky pre získanie investičnej pomoci. Napríklad pri investícii do priemyselnej výroby v okresoch na západnom Slovensku a v okresoch, kde je nezamestnanosť pod celoslovenským priemerom, nebude mať investor nárok na priamu finančnú podporu, na druhej strane v okresoch s vysokou mierou nezamestnanosti, napríklad na východnom Slovensku, bude možné podnikateľovi priamo finančne podporiť. Len dodám, že v záujme vyššej objektivnosti budeme okrem nezamestnanosti v samotnom posudzovanom okrese zohľadňovať aj mieru nezamestnanosti v okolitých okresoch.

Chcete novým zákonom – okrem znižovania regionálnych rozdielov – zvýšiť dôraz na podporu investičných projektov v oblastiach, ktoré znamenajú budúcnosť, teda vo výskume a vývoji?

Povedzme si to na rovinu – takzvaným „montážnym halám“ na Slovensku z dlhodobého pohľadu odzvonilo. Už sme sa posunuli ďalej, máme na viac a chceme produkovať vyššiu pridanú hodnotu, čo samozrejme znamená aj vyšší zisk a príslušnosť k prvej lige, o ktorej sa stále častejšie hovorí. Vo všeobecnosti to bude znamenať, že budeme podporovať také investičné projekty, ktoré budú úzko previazané s podnikovým výskumom a vývojom. Nadalej budeme vychádzať z reality, to znamená, že základom aj naďalej zostane automobilový priemysel, ale podporovať budeme prioritne prevádzky s vyššou pridanou hodnotou, ktoré budú vysoko automatizované a robotizované.

Čo si od nových pravidiel sľubujete?

V skratke – zjednodušenie procesu a jeho transparentnosť. Zásadný prínos bude jasné nastavenie pravidiel, keď si investor sám dopredu dokáže presnejšie vypočítať podľa výšky investície, počtu vytvorených pracovných miest a lokality, v ktorej plánuje investíciu zrealizovať, o akú formu a výšku investičnej pomoci sa môže uchádzať. Podmienky na získanie investičnej pomoci tak budú jednoznačnejšie a transparentnejšie. Počítame so znížením administratívnej náročnosti, urýchlením procesu, ale napríklad aj o nové formy pomoci, ako napr. tzv. „vendor tooling“ (umiestnenie technologického zariadenia priamo u dodávateľa) či podporu na prevod majetku za nižšiu ako trhovú cenu.

Tovary a služby pre oblasť informačných technológií

Spoločnosť SOFOS, a. s., sa zaoberá o. i. tovarmi a službami pre oblasť informačných technológií. Poslaním spoločnosti SOFOS, a. s., je spoločensky zodpovedné podnikanie s cieľom podporovať užitočnú a všestranne zodpovednú symbiózu človeka so životným prostredím a technológiou, rešpektovaním princípov bezpečnosti a ochrany životov, zdravia ľudí a majetku, zvyšovania efektívnosti a bezpečnosti pre-

vádzkovania informačno-komunikačných technológií.

Spoločnosť SOFOS, a. s., dodáva komplexné riešenia v oblasti inteligentnej a bezpečnej informatiky a automatizácie.

Významnú súčasť portfólia spoločnosti SOFOS, a. s., tvoria špeciálne zobrazovacie jednotky pre zdravotníctvo a interaktívne didaktické tabule, interaktívne dataprojektory, informačno-

komunikačné vybavenie školských učební a laboratórií a zariadenia na dištančné vzdelávanie pre školstvo.

SOFOS, a. s.

Dúbravská cesta 3

845 46 Bratislava 45

www.sofos.sk